

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Atskiro numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 141 (10)

SÃO PAULO — BRASIL, 1952 M. KOVO MĖN. MARÇO 8 D.

V METAI

Brazilijos komunistai suskilo

Vietos komunistų spauda praneša, kad iš partijos pašalintas buvęs parlamento atstovas ir didelis komunistų veikėjas São Pauly José Maria Crispim, kuris atsisakė klausyti Maskvos ir vieton Stalino pasirinko Tito.

Didelė geležinkelio nelaimė

120 užmuštų ir virš 200 sužeistų. Kovo mėn. 4 d. Central do Brazil geležinkelio linijoje, arti Rio de Janeiro ir Distrito Federal rubežiaus, prie stoties Anchieta įvyko didelė traukinio nelaimė. Išėjęs iš Rio de Janeiro greitasis traukinys, paskutiniams dviem vagonams nuvirtus nuo bėgių, kliudė šalia einantį iš Nova Iguaçu traukinį.

Šio susikirtimo pasekmėje 120 žmonių mirė ir 200 sužeistų. Mirusių tarpe keliasdešimtys vaikų

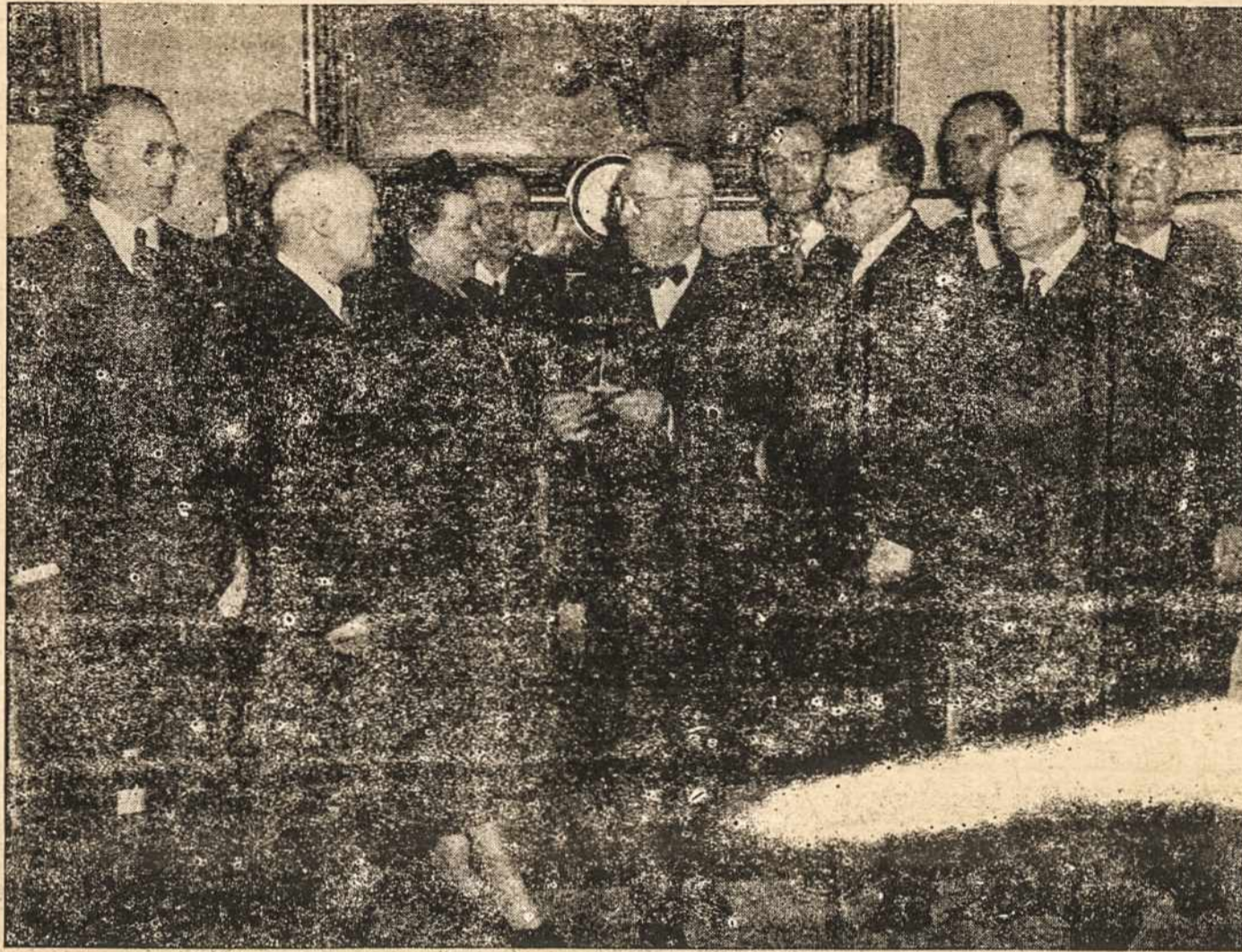
VLIKĄ SUDARANČIŲ GRUPIŲ PAREIŠKIMAS LIETUVIŲ SPAUDAI

VLIKą sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai, vadovaudamiesi 1952 II 2 VLIKo nutarimu, 1952 II 23 buvo susirinkę aptarti priemonių siekiant konsolidacijos. Susirinkusieji vieningai priėjo išvadą, kad paskutiniu metu lietuviškoje spaudoje pasitūką straipsniai, nukreipti tiek prieš VLIKą, tiek prieš kitus veiksmus bei asmenis, dirbančius laisvavimo darbo bare, o ypatingai užkliusinė akcija prieš asmenis, trukdantiems VLIKui pasiekti jo tikslus. Dėl to VLIKą sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai prašo atsivelti į VLIKo pasiektą uždavinto rimtumą ir vengti viso to, kas skaldomai gali veikti lietuviškąsias jėgas ir visuomenę.

Pasirašo:
L. Darbo Federacijos vardu J. Grinins,
L. Krikšč. Demokratų vardu M. Krupavičius,
L. Laisvės Kovotojų vardu S. Miglinas,
Lietuvių Fronto vardu Z. Ivinskis,
L. Soc. Demokratų vardu J. Glemža,
L. Tautinio Sąjūdžio vardu T. Šidiškis,
L. Ūkininkų Partijos vardu J. Norkaitis,
L. Ūkininkų Sąjungos vardu P. Karvelis,
L. Valst. Liaud. Sąjungos vardu J. Tyris,
L. Vienybės Sąjūdžio vardu L. Prapuolenis.

— VLIKo Vykd. Tarybos pirmininkas M. Krupavičius su visa Vykd. Taryba 1952 m. vasario 24 d. pasitraukė. VLIKą tą pasitraukimą priėmė ir naują Vykd. Tarybą suda-

Amerikos Lietuvių Delegacija Pas JAV Prezidenta

Vasario 16-tosios išvakarėse JAV Prezidentas Harry S. Truman specialioje audiencijoje Baltuosiuose Rūmuose Washingtone priėmė Amerikos lietuvių delegaciją. Šia proga prezidentui buvo įteiktas memorandumas ir iš Lietuvos pagrindžio gauta dovana — gintarinis laivelis, kaip ženklas Lietuvos žmonių dėkingumo Amerikos Vyriausybei už radijo transliacijų lietuvių kalba per Voice of America įvedimą.

Amerikos Lietuvių Tarybos L. Šimučio pristatytas, ALT sekretorius Dr. P. Grigaitis delegacijos vardu pasakė kalbą, kurioje jis padėkojo už viską, ką Amerikos vyriausybė yra padariusi Lietuvos laisvės reikalui, ir pareiškė, kad Amerika, pasiremama savo materialine ir moraline persvara, turėtų nustatyti griežtesnę užsienio politikos liniją tarptautinio komunizmo atžvilgiu. Prašė prezidentą panaudoti visą savo įtaką, kad Genocido Konvencija būtų JAV senato galimai skubiau ratifikuota.

Prezidentas, dėkodamas už dovana, pareiškė pritarimą lietuvių tautos siekimams ir išreiškė viltį, kad Lietuva ir kitos pavergtos tautos netolimoje ateityje atgaus laisvę. Jis taip pat užtikrino delegaciją remiamą Genocido Konvencijos ratifikavimą.

Nuotraukoje - lietuvių delegacija su JAV prezidentu, kuris drauge su Amerikos Lietuvių Informacijos Centro vedėja p-lė Marijona Kižytė laiko dovana — gintarinį laivelį. Kiti delegacijos nariai: iš kairės į dešinę: Wm. T. Kvetkas, Dr. P. Grigaitis, ALT sekretorius; už jo A. S. Trečiokas, M. Vaidyla, ALTo išdininkas, adv. J. Grigalius, L. Šimutis, ALTo pirminkas, teisėjas Wm. Laukaitis, P. Dargis, L. Pivaronas.

ryti pavedė prof. J. Kaminskui, pasitraukusioji Vykd. Taryba paprašyta eiti pareigas, kol bus sudaryta naujoji.

— VLIKas pavedė savo pirmininkui risti su min. St. Lozoraičiu ir išsiaiškinti bendra darbiavimo galimybes, laikantis pasirašytojo Reutlingeno susitarimo.

— Prof. Kaminskis, kuris VLIKo pavedimu zonduoja dirvą Amerikoje konsolidacijai, ne viena proga yra pažymėjęs, kad jėgų skaldymas žiauriausiai pakenktų Lietuvos laisvėjimui. Sėkmingai kovai reikia suburti visas jėgas. Ne paisant pasitaikiusių nelygumų, nesklaidumai bus išlyginti. Joks kitas organas, atkurtas vienu ar kitu pagrindu, išskyrus VLIKą, neturės pasisekimo.

— Korejos fronte nieko naujo Derybos mirties taške.

Rusu povandeniniai laivai

São Domingos respublikos karo laivyno vadovybė pranešė, kad jos teritorijos vandenyse pasirodė rusų povandeniniai laivai.

Apie tai pranešta Amerikos vyriausybei. Žurnalistai prašė informaciją apie šį įvykį užsienių reikalu ministerio Dean Acheson. Jis žurnalistams atsakė, kad yra gauta žinia apie povandeninių laivų pasirodymą, bet daugiau nieko negalės pasakyti. Tuo reikalu vedamas tyrinėjimas.

São Domingos respublikos karo ministeris pareiškė, kad jo vyriausybė skusis UNO saugumo tarybai, kad rusų karo laivai plaukioja jų vandenyse teritorijoje.

Įvykį tiria Amerikos karo laivynas.

Prancūzijos krizė

Prancūzijoje vėl vyriausybės

krizė. Kabinetas atsistatydino kai nebuvo parlamento patvirtintas vyriausybės projektas pakelti mokesčius. Prancūzija gyvena sunkias finansinio krizės dienas.

Tai yra svarbiausia priežastis griauianti ministerių kabinetus. Kas sudarys vyriausybę, sunku pasakyti Renaud nepavyko. Dar mėgina Pinay, bet nedaug turima vilčių jo pasisekimu.

Spėjama, kad bus pavedama gen. De Gaulle organizuoti vyriausybę. Jei tas patvirtintų, de Gaulle pirmas žingsnis būtų keisti konstituciją, suteikiant daugiau galios prezidentui ir vyriausybei.

Nors Prancūzija pergyvena vidaus krizę, bet užsienio politikos linija liks nepakeista.

— Berlyne rusai nutraukė elektros tiekimą sąjungininkų zonai. Sąjungininkai iš savo pusės sustabdė prekių siuntimą rusų zonon.

— Rusų atstovas prie UNO Malik, po 8 mėnesių atostogų vėl grįžo į New Yorką.

— Australijos senatas patvirtino taikos sutartį su Japonija.

— Japonijos ekonomistai atsisakė dalyvauti Maskvoje šaukiamoj ekonominėj konferencijoj.

— Tikimasi, kad prasidėjusios Anglijos - Egipto derybos baigsis sėkmingai.

— Brazilijos komunistų spauda rašo apie visą eilę buvusių komunistų veikėjų pašalinimą iš partijos. «Valymus» daro specialiai Pietų Amerikon Maskvos prisijusti agentai.

DIDELĖS SAUSROS BRAZILIJOS ŠIAURĖJE

Nė vienas metas nebuvo taip didelių sausrų Brazilijos šiaurėje, kaip šiemet. Jos politė ir tuos estadas, kur jų nebūdavo. Laukai, daržai, sodai pavirto dykumomis, šu liniai išdžiuvo. Gyvuliai bevandens krenta, gyventojai išbadėję ir nusilpę lengvai suserga ir mirtingumas kas kart didėja.

Bado šmėklė gresiant šiaurinių valstijų gyventojai masiniai traukiasi, pėsti, sunkvežimiais bei traukiniais pietinės Brazilijos linkui. Ypač gresia šiais metais smarkiai vėra paliestas Baios estadas. Daugumas tų nelaimingųjų vyksta į São Paulo ir Paraná valstijas.

Tuo reikalu São Paulo gubernatorius Nogueira Garcez respublikos prezidentui nusiuntė telegramą, kad ši problema, ypač teikimas pagalbos atsidūrusiems be jokių išteklių, turi būti sprendžiama ir Federalinės vyriausybės.

Padėties iširti vietoje į Paia yra nuvykę susisiekti ir švietimo ministeriai. Jie atsiuntė prezidentui telegramą, prašydami, kad vyriausybė skirtų 30 milijonų kruzeirų viešiesiems darbams (nuken-tėjusiuose nuo sausras estadose, kad tuo būdu būtų sustabdytas masinis žmonių bėgimas ir užtikrintas jiems pragyvenimas.

Prašyti pinigai yra paskirti į ten dar išvyko ir žemės ūkio ministeris. Visi trys ministeriai ir šiaurinių estadų gubernatoriai svarsto priemones padėčiai gelbėti.

Paskutiniai pranešimai, Brazilijos šiaurėje, kaip kuriose vietose prasidėjo smarkūs lietus.

— Campinas mieste virš 300 žmonių apsinuodijo Santa Cruz kepykloj kepta duona. Bet mirimų dar nebuvo užregistruota. Policija kepyklą uždarė ir veda tardymą.

— Pradėta statyti didelė elektros jėgainė prie Jacarei.

Lietuviai Pasaulyje...

VLIKO IR VT PIRMININKO M. KRUPAVIČIAUS ŽODIS

Vasario 16 d proga tartas kenčiančiam ir kovojančiam kraštui per AB.

VARGINGOS TĖVYNĖS

NELAIMIN I VAIKAI

Mūsų gyvenimą apgaubė tamsi naktis. Ir šią tamsiąją naktį, kaip Trys Karaliai į skurdų tvartelį atėjo vasario 16-toji. Atėjo ir skaisčia vilties saulute sužibo. Akimirkos laimė ir praetis didybė širdį pakuteno. Bet džiaugsmas dar neatlydėjo tos karališkos viešnios. Tačiau jos nelydi ir nusiminimas, nes nušiminimas - pralaimėjimo pradžia. Nusiminimas sunki nuo demė tautai ir tėvynei. Per mirtį, skausmus ir kančias velykinė viltis mus privalo lydėti. Ta viltį tikėjimu grįskime, nes mūsų Išganytojas skelbia, jog gėris nugalės blogį. Vasario šešioliktoji geriausias to pažado įrodymas.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Jums, broliai ir sesės, pasilikušiams šventoj Lietuvos žemelėj, iš širdies linki greičiausiai sulaukti Maskvos vergijos žalo ir laisvūžės, Lietuvos žemei. Lietuvos laisvė mums nėra bet kieno dovana ir malonė, bet mūsų teisė. Amžinasis dieviškasis įstatymas mums ją skyrė ir pasaulis mums privalo padėti ją atgauti. Tikėjim tvirtai - Lietuvai išmuš laisvės valanda. Bet kada gi, Viešpatie, kada? Akys nuo ašaru temsta ir rankos nuo kančių lėpsta. Politikas, deja, ne pranašas. Valandos nieks Jums nepasakys. Tykiai Nemunėlis plaukdamas gal dar ne viena savo bangą nuneš į Baltijos jūros glėbį, bet tikėjim tvirtai laisvės valanda išmuš. Nepamirškime! Kad šių dienų istorija nepalyginti sparčiau verčia savo laisvę ir įvykiams platesnį kelia tiesia. Nepamirškime dar ir to, kad ne visi lietuviai uždavti bolševiku varžoj. Senos lietuvių išeivių sodybos išsklaidytos po visą pasaulį, ypatingai gausinga ir veikli JAV-biu, ir tremtiniai, tokiu ar kitoku būdu dėl bolševiku okupacijos atsiddre laisvajame pasaulyje. VLIKO vadovaujami, būdi ir visas savo sukauptas jėgas kreinia tik į viena tikslą - atgauti Lietuvai nepriklausomybę ir išvaduoti Jus, broliai ir sesės, iš bolševiku vergijos. Ji jau daug žalios padarė mūsų tautai. Smarkiai prarėtė Lietuvos viškiosias galvas. Tai jautriausias mūsų nuostolis. Jam atitaisyti reikės nemaža laiko. Lietuvių tauta nemirs. Ji turi gyventi ir gyvens. Todėl mūsų svarbus uždavinys - tau pyti ir saugoti lietuviškąsias galvas.

Per kova tik laimėsime laisvę ir savo teises. Kova - kelias į laisvają Lietuvos Respubliką. Bet ta kova, kur ji kovojama ginklu rankose, turime kovoti taip, kad ji paimtu mažiausia lietuviškų gyvybių priešas nori mūsų pražūtis. Jis provokuoja tokius nuostolius. Saugokimės tad prieš provokaciją. Kai ateis valanda, Veriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas iškels kovos vėliava ir su išrikuotais kovos vyrais žygiuos Jumi nagi-lga. Tai ink yra vienintelis ankščiausias ir švenčiausias Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir visu laisvojo pasaulio lietuvių tikslas. Tada, mieli broliai ir sesės, perduosime Jums mūsų gražiaia nesutenta trispalvę su baltuoju vyčiu.

Šia proga Jums pareiškiu ir užtikrinu, kad Vyriausias

ses. Laisva tauta laisvais rinkimais pasikvies prie valdžios vairo tuos, kuriais daugiausia pasitikės.

Štai ko lietuvių tautos teisių saugotojas ir gynėjas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas siekia, dėl ko kovoja ir ko meldžia Dievą. Vasario šešioliktoji tepaskraidina Jūsų padangę ir sustiprina viltis ateičiai.

Apsaugok, Aukščiausias, mūsų mylimą šalį.

gundoms yra ir atsakymas, geras bibliškas atsakymas: «Šalin, šetone! Nebus tavo valia! Nebus, kaip tu nori!»..

Mes girdime ir kitą Maskvos kliksmą. Prarijės pusę Europos, ruskis dabar šaukia: «Taika, taika! Tebūnie taika!.. Jau beveik septyni metai po karo, - o taikos vis nėra.

Taikos visi nori. Bet visi mato, kad tikra ir pastovi taika bus tik tuomet, kai ji bus paremta teisybe ir laisve. Nes taika be teisybės - tai pragaras, taika be laisvės - tai kapinių taika. Taip vakarų Europa, taip ir laisvas pasaulis nemano virsti nei bolševikišku pragaru, nei komunisto kapinėmis... Štai kodėl Anglija, Amerika ir kitos laisvos šalys galvotrukčiais ginkluojasi.

Ir įvyko dar vienas dalykas. Pirmiau daug kas vakaruose marė: «Kaip nors su tuo ruskiu visgi sugyvensime». Kaipgi, - sugyvens tau vilkas su eriku. Šiandien tos svajonės nyksta. Šiandien jau su prantama, kad kai viena kaimo pusė treška liepsnose, tai didelis pavojus ir kitai pusėj supleskėti... Taip ir su Europa: kol viena jos pusė apimta bolševikišku gaisru, nesaugi ir kita pusė.

Čia ir prieinama prie išvados: kad pavergtų tautų laisvė ir Europos saugumas - yra tas pats dalykas. Kol nėra vieno, negali būti ir kito.

Tai gi matote, vakarų Europos galvosenoje įvyko svarbus persilaužimas. Štai kodėl prieš tris savaites galėjo susirinkti net labai didelė ir svarbi konferencija Londone.

Čia pirmu syk po karo susėdo drauge Europos pavergtų tautų atstovai ir laisvų Europos kraštų politikai, parlamentarai ir valstybės vyrai. Susėdo svarstyti pavergtų kraštų reikalus. Ir vienbalsiai jie nutarė, kad joks patvarus susitarimas su Rusijos Tarybų Sąjunga negali įvykti, kol nebus atstatyta nepriklausomybė rusu pavergtuose kraštuose. Šitoj konferencijoj aktyviai dalyvavo ir Lietuvos atstovai.

Dar prieš porą metų tokia konferencija Londone būtų buvusi neįmanoma. O dabar ir Anglijos vyriausybė ją formaliai sveikino. Tai jau didelis žingsnis pirmyn.

Visa tai parodo, iš kur ir kokie vėjai pučia. Su laiku jie nupūs šalin ir tuos juodus debes, kurie dar dengia Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų padangę.

Tai gi nenusiminkite, mano mieli broliai ir sesės Lietuvoje! Ar tokiu, ar kitoku būdu, bet laisvė Lietuvai bus

Protestai dėl genocido

Lietuvių ir kitų pavergtų tautų sukeltas sąjūdis, «pralaušti tylos samokslą» duoda vaisių. Apie lietuvių ir kitų protestus, pranešimus etc. skelbia viso pasaulie spauda ir žinių agentūros.

Paskiausias Peas. Internat. Agency žiuletinis skelbia apie L. Šmučio įteiktą valstybės pasekretoriui J. Webui Vašingtone memorandumą, kuriuo reikalaujama Sov. Lietuvoj vykdomą genocidą nuodugniai ištirti ir kaltininkus nubausti. Daugiau kaip 100 Amerikos kongreso narių pareikalavo Achesona, kad ta klausimą įneštų į UNO darbotvarkę.

Per UNO posėdžius savo kalbose tiesioginiai ar netiesioginiai palietė lietuvius JAV atstovas Worrys, M. Mansfield, Costarica atstovas Ruben Esquivel, taut. Kinijos atstovas ir visa eilė kitų.

Turi įtakos taip pat siunčiami genocido reikalų memo-

randumai ir treminių atsišaukimai. Pvz. Vokietijoje Lietuvos teisininkų draugija tremty pareikalavo, kad Lietuvai būtų pripažinta teisė į Sovietų padarytų nuostolių atlyginimą, o jų didį nustatytų UNO paskirta komisija, kad okupantų baudimas būtų pavestas Lietuvos teisams. Brazilijos lietuviai per São Paulo Lietuvių šv. Juozapo Bendruomenės, kultūrinės d-jos «Lituanija», Bendruomenės ir Meinininkų klubo vadovybes, be kitų reikalavimų, UNO visuomos susirinkimui pasiūlė, kad Višin kis būtų paskelbtas karo nusikaltėliu pagal keturiu valstybių karo nusikaltėliams teisti Nuerenberge teismo nuo status už tai, kad paruošė ir įvykdė neišprovokuotą agresiją prieš Latvija, lygiai kaip Dekanozovas - prieš Lietuvą ir (jau miręs) Ždanovas - prieš Estiją.

Elta

Balutis Lietuvai

Radio kalba vasario 16.

Į jus kalba Bronius Balutis, Lietuvos Igalios Ministeris Londone, Anglijoje.

Aš džiaugiuosi, galėdamas prabilti į jus šiandien, Lietuvos nepriklausomybės dienoje. Aš esu giliai dėkingas «Amerikos Bals» radija, kad tokią progą man suteikė.

Tad gilaus broliško jausmo kupinas, aš sakau jums: «Sveiki, mano mieli broliai ir sesės Lietuvoje!»

Taip daug norėčiau jums pasakyti. Ir taip maža laiko. Tad tik trumpai apie tai, kas jums Lietuvoje svarbu žinoti.

Pirmausia, žinokite, kad, nepaisant visu geležinių uždangų, mes visgi žinome, kas pas jus Lietuvoje darosi.

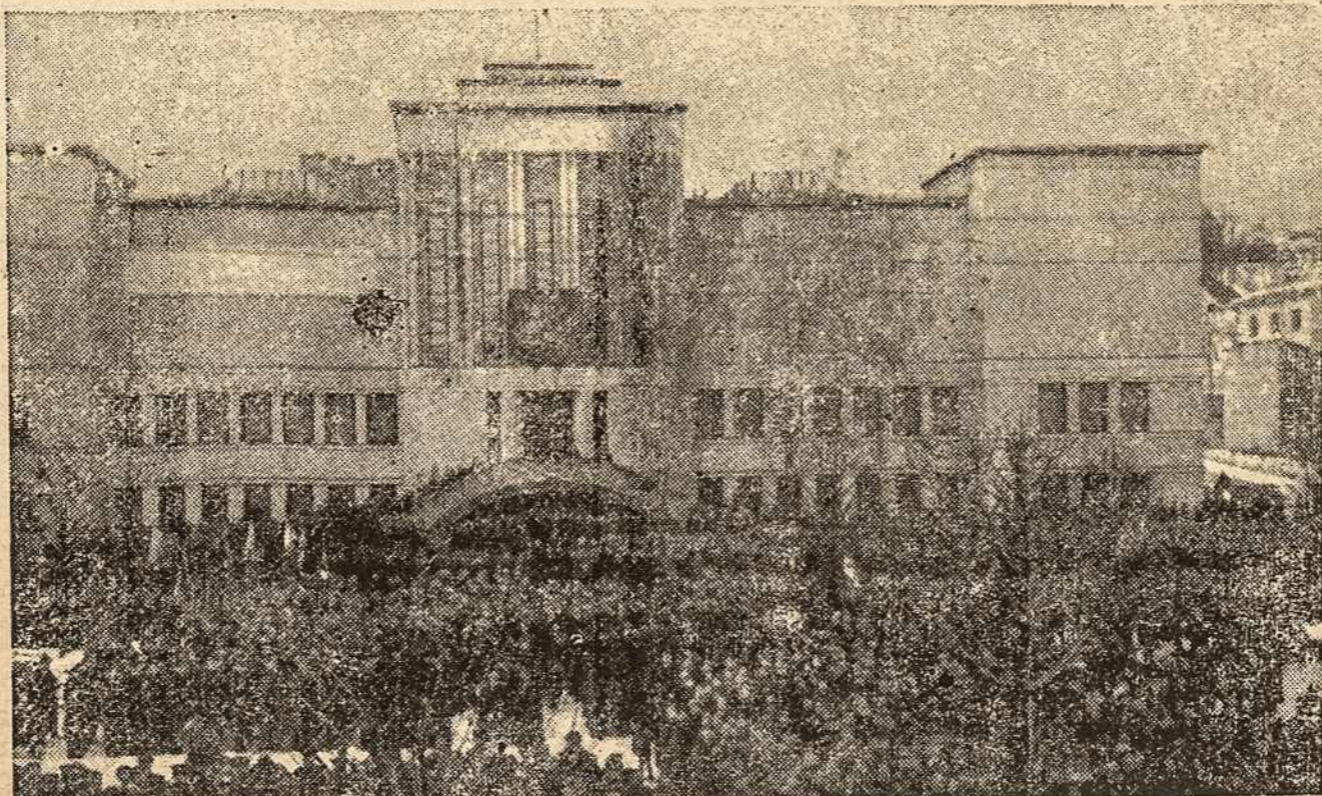
Žinokite ir tai, kad mes Anglijoj, - ir viso pasaulio lietuviai, - nepamiršome jus ligi šiol, ir sakau jums, greičiau

mums akys išvarvės ir rankos nudžiūs, negu pamiršime jus ir toliau. Nepamiršime! Dirbsime rankų nemulėde, kol Lietuvai išplėsti laisvė bus vėl gražinta, o kad ji bus gražinta - mes visi esame giliausiai įsitikinę.

Visa tai žinokime ir šventai tam tikėkime!

Noriu jums pranešti ir dar kai ką. Mus pasiekia žinios, kad Maskvos viešpatai ir jų klapčiukai Lietuvoje nori jums įkalbėti, buk laisvas pasaulis pamiršo ir 'apleido Lietuvą ir kitas maskolių pavergtas tautas.

Tai gyvas melas, ir jam ne tikėkit! Jie nori suparalizuoti jūsų valią, atimti jums pasakutinę viltį - kad lengviau pasiduotumėte ir greičiau nusilenktumėte Sovietų stabui - balvonui. Bet tokioms pa-

Vasario 16 minėjimo iškilmės Nepriklausomos Lietuvos laikais, Kaune, Karo Muziejaus sodelyje.

atgauta. O tuo tarpu, būkite kantrūs ir vieningi, taupykite savo jėgas ir gyvybes, ne barstykite jų bereikalingai. Būkite išmintingi ir - anot šv. Rašto - «gudrus, kaip žalčiai»..

Sudiev! Pasimatysim Laisvoje Lietuvoje!

Lietuva vaduokime darbu ir auka

Gyvename lemiamą valandą Lietuvai. Jos išlaisvinimas priklauso labai daug nuo vi same pasaulyje išsiskirčiųsių lietuvių. Mes privalome eiti talkon mūsų broliams tėvynėje kovojantiems su okupantu ir kiekvieną momentą rizikuojantiems ne tik savo laisve, bet ir gyvybe. Iš mūsų šiandien niekas nereikalauja gyvybės aukos. Lietuvai daug padėsime, jei jos vardą ir jos sūnų didvyriškas kovas garsinsime pasaulyje ir Lietuvos reikalams aukosime bent mažą auką.

Lietuvi! Tavo namus neužilgo aplankys įgalfoti Tautos Fondo atstovai ir prašys aukos, kuri bus atžymėta «Lietuvio Pase», atitinkamai Lietuvos laisvinimo reikalams ženklais.

«Lietuvio Pasas» bus graži atmintis ir moralinis pasiteisinimas, kad atlikai pareigą tėvynei!

Šiandien mums nereikia patriotų, kurie tėvynės meilę demonstruoja žodžiais. Lietuva reikalauja konkrečios paramos - darbo ir aukos.

Tautos Fondo reikalui negali būti nuomonų skirtumo, nei ginčų. Tautos Fondas realiai atrama kovoms už laisvę.

KNYGA APIE LIETUVĄ

«Lietuvos žydų kultūros sąjungos» leidinyje pasirodė monumentalinis veikalas žydų kalba - «Lietuva». Pirmajame tome 2000 puslapių, randama 150 tyrinėjimų, monografijų, straipsnių perpildytų portretais ir iliustracijomis. Leidinio redakciją sudaro Dr. M. Ludarskis, U. Kacnelinbegenas, neseniai miręs poetas J. Kisimas ir B. Kaganas.

Savo apimtimi išsiskiria darbai prof. Višnicerio «Žydų istorija Lietuvoje pradėdant viduramžiais iki pirmojo Didžiojo karo», straipsnis apie «Centrinę žydų tikybos instituciją XVI ir XVII amž.» ir «Amatai ir Cechai Lietuvoje. U. Kacnelinbegeno «Lietuviniškai», J. Marko «Žydų kalba Lietuvoje», A. Meneso «Religiniai dvasiniai gyvenimai Lietuvoje 19 amž.» J. Leščinskio «Ekonominė padėtis 1919 - 1939 m.» J. Sackio «Žydų švietimo istorija».

Tarp kitų darbų pažymėtini L. Šteino «Tremimais I-jo pasaulinio karo metu», Sudarskio «Žydai nepriklausomoj Lietuvoj», Straipsniai Gorfunkelio ir V. Gringauso apie Kauno getto. Istoriniai nagrinėjimai J. Bruckio «Apie harainų kilimą Lietuvoje». Randama irgi daug literatūrinių apibudinių, prisiminimų - S. Nigerio, Dr. A. Mukdonio, A. Ruzino ir kt. (apie Kauno inteligento tipus).

Pe Kauno ir Vilniaus miestų rinkinį aprašomi 30 Lietuvos provincijos punktu: Šiauliu, Panevežiu, Klaipėdos, Vilniaus, Kėdainių ir kt. Čia pat yra ir tragiški aprašymai žydų išnaikinimo Lietuvoj.

Halina Didžiulytė - Mošinskienė

LIETUVIAI BRAZILIJOJE

São Paulo gubernatorius dalyvaus lietuviu dailės ir tautodailės parodos atidaryme kovo 17d. 18 val. Galeria Prestės Maia

Parodos atidarymo diena buvo numatyta kovo 16 d. bet dėl susidariusių aplinkybių yra perkeliama į 17 kovo, pirmadienį, 6 val. vakaro.

Parodos vieta — Galeria Prestės Maia. Įėjimas iš Praça Patriarca, arba Avenida Anhengabaū. Parodoj sutiko dalyvauti ir ją atidaryti São Paulo estado gubernatorius inž. Dr. Lucas Nogueira Garcez. Taip pat yra kviečiami São Paulo miesto prefeitas, vyskupai, konsularinis korpusas. Iš Rio de Janeiro yra

pakviestas Lietuvos įgaliotas ministeris Dr. Fr. Meieris.

Ši pirmoji paroda bus lietuvių kolonijos kultūrinis egzaminas. Todėl kiekvieno lietuviu pareiga paremti parodos rengimą.

Paroda prasidės 17 ir baigsis 31 d. kovo.

Įėjimas parodon bus laisvas nuo 12 iki 22 val. Tik reikės nusipirkti katalogą.

Jeigu kas dar turėtų įdomių tautodailės eksponatų, prašomi kaip galint greičiau pristatyti rengimo komisijai!

L. K. Bendruomenės Choras

Praėjusį sekmadienį išklaušęs valdybos pranešimo apie praėjusių metų valdybos veiklą vienbalsiai patvirtino tą patį valdybos sąstatą ir šiems metams. Valdybon įeina: Kazys Ausenka, Aleksandras Bogušauskas, Jonas Valavičius, Petras Šimonis ir Viktoras Tatarūnas.

Reikia sveikinti valdybą ir linkėti, kad ir šiais metais su tokiu atsidėjimu, rimtumu ir lietuvišku nuoširdumu vadovautų vieninteliam lietuviškam chorui Brazilijoje.

Tenka pasigėrėti ir choristų pasiaukojimu. Kai kurie iš jų gyvena gana toli, kaip pavyzdžiui Bom Retire, Ona Matulionytė, Moinho Velho Buivydai.

Vertas pagarbos ir Petras Šimonis, choro išdinininkas, kuris yra ne tik pats choro vėteranas, bet jau chore dalyvauja dar 2 šeimos nariai dukrelė Emilija ir Elena.

Šia proga norime atkreip-

ti dėmesį lietuvių tėvų, kad siųstų chorą savo vaikus. Dabar pats laikas, nes bus pradėta ruošti nauja šiems metams numatyta religinio ir pasaulinio turinio programa. Mūsų šūkis privalo būti: daugiau jaunimo į Bendruomenės chorą!

Choras atlieka pinigais nekainuojamą Lietuvai ir lietuviams propagandos darbą. Jis dainuoja per radio, jo vardos minimas brazilų spaudoje jo giesmių klausosi bažnyčioje ir dainų teatruose. Kiekvienam, kuriam rūpi bent kiek lietuviybės likimas, jokiū būdu negali nesidometi choro reikalais ir likimu.

Ne pinigais ir dangoraižiais nustebsinsim kitataučius. Yra už mus daug turtingesnių. Bet lietuviškos kultūros puoselėjimu, ypač daina, tikrai atkreipiam ir atkreipsim kitų dėmesį. Iš dainos daugiau ir geriau pažins lietuvišką dvasią, negu iš knygos.

— Šiandien didesnė dalis

Bendruomenės choristų yra perėję jaunučių choro mokyklą, kuriam keletą metų vadovavo seselė M. Marcelina.

Iš jo stoję chorąn jau yra paruošti dainininkai, susipažinę su gaidomis ir dainavimu. Jeigu norime, kad choras ne likviduotų, būtinas reikalas atgaivinti jaunučių, mokyklos, bei gimnazijos amžiaus mokiniių choras. Reikalas privalo būti svarstomas su visu atsidėjimu.

— Vyrų šv. Juazapo Brolijos narių susirinkime kovo 2 d. nutarta nukelti Brolijos globėjo šv. Juazapo šventę į gegužės mėnesį.

Kovo mėn. 23 d. nutarta suorganizuoti išvažiavimą į parmarį, Santos. Norintieji dalyvauti išvažiavime privalo jau iš anksto įsigyti pakviečimus, kurie kainuoja 55 kruzeirai, pas Brolijos valdybą, narius ir «Mūsų Lietuvos» redakcijoje. Nesivėluokite, nes reikiama žinoti kiek užsakyti autobusų.

Numatyta gegužės mėnesį suruošti Brolijos vakaras. Tam reikalui išrinkta komisija kurion įeina: Juozas Baužys, Bronius Sukevičius, Kazys Bacevičius, Motiejus Sejūnas, Antanas Skrebyš.

Brolija yra numaciusi, padedant dvasios vadui bei globėjui kun. Valevičini, veikimų žymiai išplėsti, įtraukiant į darbą ir kitų São Paulo apylinkių katalikus vyrus.

Artinasi Liet. Kat. Bendruomenės 25 metų jubiliejus, atėinančių metų rugsėjo mėnesį. Jubiliejų turėtume švęsti tampriai suorganizavę visas lietuvių katalikų jėgas.

— Vila Emoje gyvena ke-

lios lietuvių šeimos, tarp kuriu ir Jono Armonaičio.

J. Armonaitis yra atvykęs Brazilijon po karo. Gyvena su šeima, — žmona, duktė Marytė ir sūnus. Iš šeimos trys dirba. Turi nusipirkę sklypą ir pasistatę namukus, kuriuos jau baigia įrengti.

Susisiekimas su São Paulo neblogas. Paėjus šimtą metrų jau ir plente, kur dažnai važinėja autobusai.

Tėvas ir sūnus dirba durų ir langų sustatyme, žmona tvarkosi namuose ir išaugino dideles kiaules, iš kurių turi mėsos ir todėl nereikia krautuose pirktis mėsiskų produktų. Galvoja imtis prekybos.

«MŪSŲ LIETUVOS» prenumeratoriai 1952 m.

Garbės prenumeratoriai:

Elena Pupelienė Cr. 1,500,00
Antanas Mikšys 1,000,00

Prenumeratoriai rėmėjai:

Stasys Kučinskas Cr. 300,00
Pranas Adomaitis 200,00
Kazė Šneraitė 200,00
Pranas Ingaunis 200,00
Juozas Polikaitis 200,00
Augustinas Žemaitaitis 200,00
Ignas Andriuškevičius 185,00
Kazys Valiulis 150,00
Teofilė Skrok 150,00
Vincas Patinskas 150,00
Bronė Audiekaitė 150,00
Balys Siukštis 150,00
Lindas Ralicas 100,00
Mykolas Petrakis 100,00
Martynas Griesis 100,00
Jonas Bliujus 100,00
Aleksandras Patapas 100,00
Bronius Maziliauskas 100,00
Jonas Andriuškevičius 100,00
Juozas Šiaučiulis 100,00
Stasys Zimantas 100,00

Juozas Adulis Cr. 100,00
Jonas Žekonis 100,00
Juozas Zinevičius 100,00
Vaclovas Navickas 100,00
Jonas Bratkauskas 100,00

Prenumeratoriai:

Vladas Kazlauskas
pren. į Kanadą Cr. 100,00
Karolis Stuoka pren.
į Kanadą 100,00
Vilius Kyzelis 75,00
Stasys Jonaitis 75,00
Jurgis Orkis 75,00
Genė Ribikauskienė 75,00
Stasys Petrelis auką 30,00

Lietuvos Konsulato yra
Paieškomi:

Stanaitis Gustavas (Stanat Gustav),
Pavilionis Rozalija, gim. Kazukauskaitė, kilusi iš Anykščių valsč.

Kazukauskaitė Ona, kilusi iš Anykščių valsč.

Pavilionis Povilas, kilęs iš Anykščių valsč.

Bulka Jonas
Jokubaukas Mataušas,
Šedys Vincas, kilęs iš Šilijų km. Taurages - Naumėsčio valsč.

Zaščiurinskai Stasys, Helena ir Stanislovas, kilę iš Užu salių - Sunkiųjų km. Jonavos valsč.

Mardosas Jonas, kilęs iš Plavėjų km. Salako valsč. Zarasų apskr.!

Dalangauskas Petras, kilęs iš Panevėžio apskr.

Čizianauskaitė Bronė, kilusi iš Romainių km. Raudondvario valsč.!

Žilinskas Juozas, kilęs iš Kedainių apskr.

Kirka Juozas, kilęs iš Krivasalio km. Linkmenų valsč.

Bukota Valentinas ir Švėgzda Juozas.

MIRĖ

Kovo 3 d. Quinta da Panelas mirė aprūpintas šv. sakramentais Juozas Jasiuilonis, 82 metų amžiaus, keletą metų sirginėjęs. Paliko nuliūdusią žmoną, 2 vedusius sūnus Valdemarą ir Petrą.

Laidojimo dieną Zelinoj lietuvių bažnyčioj buvo atlaikytos egzėkvijos. Palaidotas São Caetano kapuose.

Industria e Comercio de Calçados

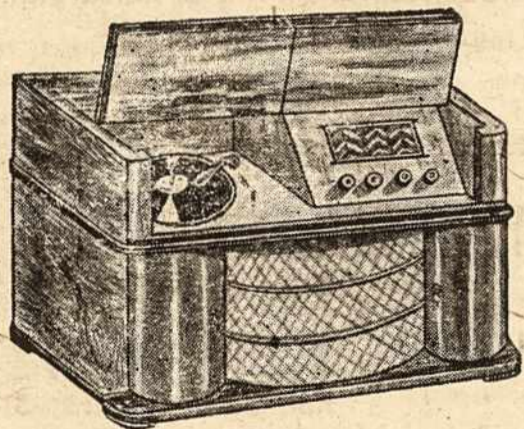

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims,
panelėms, futbolistams, vaikams...

Rua Javaés, 719 -- São Paulo

Sprindys & Cia

PARDUODA

TOBULIAUSIAS RADIO VITROLAS.

balso grynumas, skambumas

Sprindys & Cia — Largo S. Jose 1.

Kaip niekur kitur, prieinamiausiomis kainomis.
Parduodama patogiomis sąlygomis ir išsimokėjimui

Madeiras do Brasil

PERES & PRANAS LTDA.

Importação — Exportação

Raštinė: - Av. Churchill, 94 - 11.º and. - sala 1110

Rio de Janeiro - Fones: 52-0229 e 32-6265

Em Minas Gerais:

Peres & Cia. Ltda. - Leopoldina - R. Providencia, 71

Jother Peres de Resende - São Pedro dos Ferros

Amadeu Cesar Machado - Nanuque. Minas.

TECELAGEM DE LINHO E ALGODÃO "BALTICA"

TERESEVICIUS & BALOG LTDA.

Gamina stalieses lino Belga įvairaus didžio, medžiaga vyriškiems ir moteriškiems kostiumams. Lovatieses medvilnės ir šilko (Raion). Priima užsakymus. Parduodama vietoje fabriko kaina, lietuviams didelė nuolaida.

São Caetano do Sul — Travessa São Francisco, 202
São Paulo

Geromis sąlygomis

Patogioje vietoje

Av. Zelina 495

PARDUODAMAS

BARAS — BILIJARDAS

Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

Reta proga!

Pigia kaina - geromis sąlygomis - su didele fregezija

Parduodamas Baras

AV. PAIS DE BARROS, 55

Tartis ten pat vietoje.

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO
J. L. Galinskas Ltda.

BALDŲ SANDĖLĪ.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Casa Sprindys & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO

SEMPRE NOVIDADES PARA SEU LAR
Ferragens, Tintas, Louças, Alumínios, Artigos
Para Presentes, Fogões diverços, Maquinas pa-
ra Custura, Radios, discos etc.

A VISTA E A PRASO

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai,
vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms,
langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės
durys ir vartai, banguotos skardos durys
pagal mastą.

Gaminami žibintuvai įvai-
riausių tipų. Daromi įvairių
dydžių gražtai žemei gręž-
ti. Pardavimas grynais ir
išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (receptas) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studija "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė padidini-
mams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimui aliejiniiais
dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

Este copo representa:

Saúde
Alegria
Disposição

E A POSSIBILIDADE
DE GANHAR
UMA LINDA BICICLETA

E
CORRESPONDE
A

1 OVO
150 GRs. de LEITE
10 GRs. DE PÃO

VIC-MALTEMA

PRODUTO
100%
NACIONAL

VIC MALTEMA — SABOROSO E NUTRITIVO

Produto da COMPANHIA PROGRESSO NACIONAL - Rua José Paulino, 717 - Fone 51-7277 - São Paulo

Radio Dirbtuvė ir Laboratorio

ALGIRDAS IDIKA

RUA BENJAMIN CONSTANT, 103 — São Caetano do Sul

SKUBIAI REIKALINGI į me-
kanikos dirbtuvę šaltkalviai -
(sereleiro) atlyginimas geras
kreiptis: Av. Zelina, 714 - fun-
dos.

CAJAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

JORGE MATELIONIS

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526
Fone 35-3260

Rua São Caetano, 510
São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio
puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vien-
balsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visa-
dos naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 S ã O P A U L O

Bernardas Brazdžionis

Valandos

Kartais valandos šviesios ir tyros,
Kaip šilkinio šaltinio malda,
Kartais graudžios kaip ašaros byra,
Lyg nebūtų šviesiau niekada.

Kartais valandos sunkias, lyg kraujas,
Kartais laša, lyg sunkūs lašai,
Kartais jų, kad sustotų, maldauji,
Kartais jų, kad skubėtų, prašai.

Kartais valandos bėga, lyg upės,
Ir iš džiaugsmo netilpsta krantuos,
Kartais ieškai, kaip vergas, suklupęs
Nors vienos, nors vienos valandos. —

Nors vienos, kaip pavesario saulė,
Nors vienos, kaip daina mylimos,
Nors vienos, kad užmirštum pasaulį,
Nors vienos, nors vienos nors vienos.

O jei grįžai praūžęs ir praleidęs
Tėvų turtus, lėbaudamas viešuos namuos.
Tave sutiks, ir džiaugsmas jų veide
Viską gražiai atleis, viską ranka numos...

Jei mylima, kur andai laukt žadėjo,
Laiminga ir linksmu nuėjo su kitu —
Tau širdį spaus, ir jai atneš, lyg vėjas
Žiedų kvapus, nutolstau jūra nuo krantų...

Jei tėviškę, tarytum, Marko Polo,
Nežinomas ir vargšas andai palikai —
Galėsi sekt, kaip ji graži iš tolo,
Kaip keitė veidą jos ir priešai ir laikai.

Kelionė? Taip, jinai graži, kaip reta —
Kiek nuotykų, kiek įspūdžių ir kiek vaizdų!
Ir niekas taip giliai nežeis, kaip metal —
Negydys nieks taip įsenusių žaizdų.

Vis priešais mus nežinoma vilionė,
Laikus ir kerintis, tartum sirenos, gal?
Nyvenimas, tai kaip graži kelionė —
Išsirengi, keliauji ir grįžti atgal...

Bet tyli jie... Gal tu, senasis medį?
Sušlamo jis... Jaučiu, manęs jis gedi...
O gali būti, milžinas nujaučia,
Kad jo glėby ilsėsis mano griaučiai?

Einu artyn ir apsikabinęs
Glaudžiuos kakta prie jo krūtinės...
Taip keista man... Mastai ir rymau...
Gal bendrą turiva likimą?

O taip, taip. — tu! Tave laisvai renkuosi!
Tu dėl manęs gyvybę savo duosi,
Saltam kape, b.čiuli, būsim dviese,
Didžioji gamtoji vieną susiliesiai!

Juozas Tysliava

Lietuvi

Lietuvi, mano mylimas, lietuvi,
Uzaugęs pievose ir girių duburiuos,
Kviečiu tave dabar į naują būvį —
Kur radijo lakštingalos tau amžių amžiais (suoks.

Tau duosiu ilgą, eksfultuotą gatvę,
Liktarnos vakarais tave čia palydės.
Lietuvi, užsimiršk, ką giriuose esi praradęs,
Tramvajų giriuose tau naujos girios pražydės.

Rytais mašinų, fabriku švilpukai,
Tau šičia tokius koncertus supus,
Kad tu nebežino-i, kas įrūkro
Į atmintį tau pievas ir laukus.

Lietuvi, mano mylimas, lietuvi,
Nenusimink, jei orai taves dar neklausys.
Atsimeni, kai tavo tėvui kliuvo
Ratu per strėnas — kad bailus arkly.

Tave čia traukinys juoduos tuneliuos,
Išmokys geležinį langą uždaryt,
O kai į bokštą būsi pasikėlęs,
Tai paziūrėk, kas reikia padaryti ryt.

Rytoj ketvirtą valandą tau kino radijo
Parodys tavo tėvą dangiue.
Nudžiugsi tu ir būsi susiradęs
Be vado Eldorado savyje.

Jonas Kuosa Aleksandriškis

Kelionė

Gyvenimas tai kaip graži kelionė, —
Išsirengi, keliauji ir grįžti atgal.
Vis priešais mus, nežinoma vilionė,
Laikus ir kerintis, tartum sirenos, gal?

Akyse gi, tarytum, kaleidoskope,
Vaizdų vaizdai, bet efemeriški, trumpi...
Kelionėj veriasi ir gyja sopės —
Eini ir eidamas eini ir suklumpi.

Vieni laivais — bures ištempęs vėjas —
Kiti gi pėsti eis per miestus ir šalis.
Ir nors sakais, kad tu ne Odisėjas,
Bet nežinai, kiek papasakot gali...

Tai kas, kad tavo laivas nesudužo,
Tai kas, kad tu namuoena sveikas sugrižai,
Tai kas, kad likusių viltis nelūžo,
Ir kad pati sutikt išėjo su mažais...

Mykolas Vaitkus

Mano karsto medis

Sudiev namai! Einu į tilią girią,
Kur tikrums balsai neb.ico mirę.
Kur rymą medžiai lapais taką barsto...
Einu į tankmę, ieškau savo karsto.

Kiek medžių čia senų, didingų!
Kuris iš jų? — širdin man stinga —
Kuris iš jų, anksčiau numiręs,
Priimt manęs ateis iš girios?

Einu tolyn. Štai ažuolas galiūnas,
Galva dangui aplinkui puikūs sūnūs,
Sakytum, plienas — rymo jie sustingę,
Tvirtai sudarę žalio mūro vingį.

Gal žinot jūs, miškų galiūnai,
Kam teks priglaust šį mano kūną,
Kada, viskam sud.e pasakius,
Man sužibės grabnyčių žvakės?

Karui Prasidėjus...

(Iš Vinco Ramono romano «Kryžiai».)

(Taša iš preito Nr.)

— Žmones, girdi, suėdžiau. Tai jeigu toki
Pusėtos rengėsi valstybę išduoti? Pats girdėjau,
ką jis šnekėjo. Senai vokiečių laukė. Šnipai jie.
Tad jei tokius pašalina toliau nuo sienos, kur jie
būs nepavojingi... Nebijok, jiems ten né plaukas
nuo galvos nenukris. Lik sveika.

Stabtelėjęs prie durų, atsigėrė vandens, pa-
galvojo ir baltą puodžiuką įsikišo į kišenę.

Per pievas jis patraukė tiesiai į plentą.

Plentu į rytus greit važiavo sunkvežimiai.
Giružis pakėlė ranką, norėdamas vieną sustab-
dyti, bet mašina pralėkė pro šalį. Jis mėgino su-
stabdyti antrą, trečią, bet mašinos vis lėkė tolyn.

— Išdavikai prakeikt! — sušuko jis įpykęs.

Viena mašina pati sustojo. Joje sėdėjo keli
rusų kareiviai. Jų kepurės buvo mėlynos su rau-
donais valiniais. Tarp kareivių sėdėjo ir Giružio
pažįstamas — Abromas Rozencveigas. Ir Kazys,
pernykštis Kreivėnų bernas, buvo čia. Apsivilkęs
raudonarmiečio uniforma, kiurksojo sunkvežimio
kumpe.

— Ar yra vietos?

— Vietos? Tai tu bėgt nori? Bėgt tai pirmu-
tipis, o kas čia aplinkui darosi, tai tu nežinai.
Raudonoji armija nebėgs, raudonoji armija sumuš
prakeiktus Hitlerio šunis, sumuš jų pačių žemėje.
bet pirmiausia mes turim visus šnipus išgauti.
Sakyk, kas nupiaustė telefonus? — porodė Rozen-
cveigas į kalniukus abipus plento. — Kas čia par-
duoda tėvyne? Tai tu šitaip išvalei apylinke, a?
Toks tavo darbas? Dabar pasakyk — kas? Žinai,
kas tavęs laukia?

— Žinau, — atkirto Giružis tvirtai. — Aš ne-
snaudžiau, nekalbėk be reikalo.

— Kas tie pasitutę šunes?

— Kreivėnas ir Grūžtas. Matai? Stovi ir dziau-
giasi.

Giružiui paliepė lipti į sunkvežimį. Mašina
nulėkė pientu, nasuko į kelelį ir sustojo ties ka-
pinėm.

Kreivėnas nusigandęs pažvelgė į Grūštą ir

nušoko nuo tvoros. Nušoko ir Grūštas. Kareiviai
priebėgo prie jų ir liepė pakelti rankas. Apieško-
ję kišenes, liepė stoti prie tvoros, nusigręžti ir
nejudėti.

Rozencveigas pažvelgė į nukirsią kryžių. pa-
zvelgė į medžius ir pasišnibždejo su kareiviais.

— Taip, — nusprendė rusas. — Puiki į su-
galvota. Už nuopelnus Hitleriui. Vietoj geležinio
kryžiaus...

Du kareiviai nubėgo į į reivėnų kiemą ir ne-
trūkus grįžo. Jie atsinešė didelių vinių, vielų, vir-
vių ir kirvių.

Vienas kareivis žingsniais atmatavo atstumą
tarp dviejų beržų, atmatavo kryžiaus liemens il-
gumą ir mostelėjo ranka. Kareiviai paėmė nuo
žemės kryžiaus liemenį ir prinešė prie beržų.
Per tą liemenį į beržus įkalė po storą vinį, o pas
kui dar pritvirtino virvėmis ir vielomis. Pabaigę
pasitraukė ir paziūrėjo iš tolo: lyg du kryžiai, ku-
rių skersiniai susisiečia. Du kryžiai su baltais
liemenimis.

Dabar kareiviai priėjo prie Kreivėno ir Grūš-
tō. Nuvilkō juos, nuplėšė marškinius. Burnas pri-
kimšo žolės ir dar užrišo sudraskytais marškiniais.
Daužydami 3 utavų buožėmis, privedė prie beržų.

Giružis tarsi tik dabar suprato, kas čia da-
rosi. Jis pribėgo prie Rozencveigo:

— Drauge, nēr ko gaišti. Sodinkim juos į
mašiną ir bėkim. O juk turės būti teismas.

— Drauge Giruži. Proteliu tu niekad nepasi-
žymejai, už tai niekad negavai atsakngų parei-
gy. Nesikišk ne į savo reikalus, sudilus, kapeika.
Ir ką reiškia šitas tavo išbalimas? Gailestis tai?
Baimė? Tu žinai, ką partija daro su bailiais ir
gailestingais?

— Aš ne partioj...

— Tai dar blogiau! Džiaukis, kad radai nu-
sikaltėlius. Tai tavo laimė.

Giružis išėjo iš kapinių ir užlindo už sunk-
važinio.

Pirmiausia kareiviai pagriebė Grūštą. Vieni
už kojų kėlė, kiti išskėtė rankas ir prie skersini-
nio priaršiojo vielomis. Grūštas spardėsi. Karei-
vis kirvio penčia įkalė vinį į viena jo delną, pas-
kui į kitą. Grūštas muistėsi, kraipė apraišotą gal-
vą. Du kareiviai palaikė, o traciūas su kirviu pri-
kalė kojas. Vinis giliai suvyrė į beržo liemenį.
Vinys lindo smagiai. Kaip prigydamos. Rodos ber-

žas ryte rijo jas.

Kreivėnas susmukęs gulėjo žolėje. Pakėlė
ir jį Priiršo rankas, perkalė vinimis, prikalė ko-
jas. Iš jo rankų kraujas teškėte teškėjo ant die-
medžių, žaliuojančių po beržu.

Plentu užė daugybė automobilių. Visa ilgiau-
sija kolona skubėjo į rytus.

Rozencveigas parodė ranka į plentą. Rau-
donarmiečiai sujudo. Jie pasišnekėjo, išsirikiavo
ir, kariu kilstelėję šautuvus, iššovė į prikalčius
ūkininkus.

Rozencveigas pirmutinis išoko į sunkvežimį.
Išoko kareiviai. Paskutinis įlipo Giružis.

Tik spėjo sunkvežimis nuvažiuoti, o iš visu
pusių į kapines jau bėgo žmonės. Kreivėnienė
atbėgus sukniub. žolėj, ties vyro kojomis.

Žmonės išsigandę į prikalčius žiūrėjo iš tolo.
Išbalę ir drebėdami bijojo ir žodį ištartį. Buvo
girdėti tik skaudus Kreivėnienės kukčiojimas ir
dejavimas.

— Naimkit! Ištraukit vinis!

— Replės! Bėkit replių!

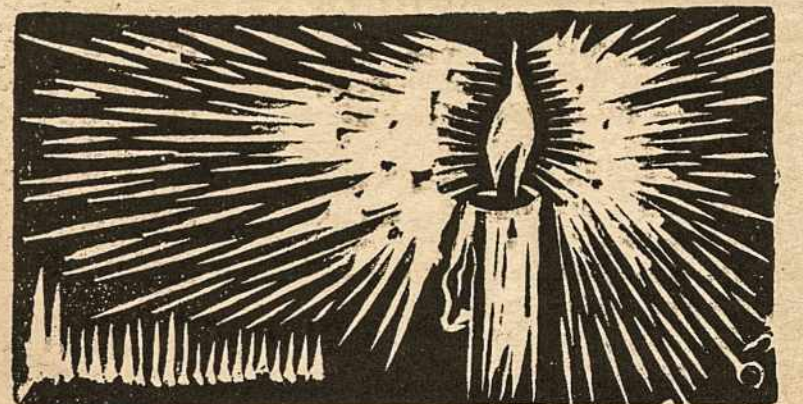
Vyrui atsipeikėjo. Pribėgė nuėmė nuo kan-
kinių veidų baltus skarmalus.

Grūštas jau buvo miręs. Kreivėnas atmerkė
akis. Iš burnos iškrito suseilėtos žolės gnužulas.

— Tavo teisybė... Dabar... — sunkiai ištare
jis, žiūrėdamas į žmoną. — Baisų. Ir tu žinok:
aš uždegiau kluoną, per mane Petronėlė...

Iš burnos išteklėjo srovėlė kraujo. Galva sun-
kiai nusviro ant krūtinės.

PABAIGA

Lietuviai BRAZILIJOSJE

PAVYZDINGAS LIETUVIS PREKY- BININKAS.

V. Anastazijoje, prieš R. Ka-
talikų bažnyčią, randasi dide-
lis dviejų aukštų namas su
dviem krautuvėm. Šio namo
ir krautuvių savininku yra
visiems anastaziečiams gerai
pažįstamas tautietis Karolis
Stuoka.

Tik įėjęs į pirmosios ko-
lonialinių ir valgomųjų daiktų

žemės iki lubų - baltuoja ba-
tų dėžutės su įvairiausiais ba-
tais. Ir čia žmonių pilna. Nors
nepatogu tokiam biznio įkarš-
tyje trukdyti šeimininką, bet
žinodamas, kad beveik visuo
met jis užimtas, drįstu užkal-
binti p. Stuoką ir prašau ke-
lioms minutėms pertraukti dar-
bą, pavedant jį savo patarnau-

v., Rokiškio apskr., vidutinio
ūkininko šeimoje. 1924 m. ga-
vęs iš dėdės žemės gabalą
Kreipšių km. vedžiau Emilija
Lašaitę. Lietuvoje, negaliu
skųstis gyvenau pusėtinai, bet
girdėdamas, kad žmonės kitur
dar geriau gyvena, sugalvo-
jau ir aš svetur laimės paieš-
koti. Todėl 1930 m. su visa
šeima atvyko į Braziliją.

— O kaip sekėsi Brazilijo-
je? Ar tuojaus gerai įsikūrėte?

— Kur tau!... Pradžioje la-
bai nusivyliau šiuo kraštu ir
tik galvojau, kaip čia grei-
čiau sugrįžus Lietuvon. Dir-
bau įvairiausius darbus, bet
geresnės ateities nemačiau ir
turėjau laikinai pamesti viltį
vėl pamatyti savo kraštą. Iš-
mėginęs visokius amatus me-
čiausi galų gale į prekybos
sritį.

— Turbūt prekybai jau tu-
rėjote įgimtą palinkimą? —
pertraukiau p. Stuokos pasa-
kojimą.

— O ne! Vargas išmokino
Pradžioje verčiau si smulkia
prekyba, važinėdamas po pro-
vinciją o tik vėliau, susitau-
pęs šiek tiek pinigų atidariau
V. Anastazijoje mažą krautu-
vėlę. Bet, padedant lietuviams
ir kitiems užsieniečiams, ku-
rie visada su noru pas mane
pirkdavo, greitai pakilau ant
kojų ir turėjau plėsti savo
prekybos patalpas. Tam tiks-
lui ir pastatiau šiuos namus
kad ir toliau galėčiau paten-
kinti savo klientų norus.

— Girliėjau, kad ir Tamstos
vyresnioji duktė žada sekti
tėvo prekybininko keliais?

— Taip, Bronė, kurią atsi-
vežiau iš Lietuvos, su savo
vyru Vincu Adomaičiu nesė-
nai atidarė mano pntrajame
name krautuvę ir žada pelny-
tis duoną tėvo pasirinktu bū-
du, o jaunesnioji tai dar lan-
ko gimnaziją.

Karolis Stuoka ir Emilija Lašaitė - Stuokienė.

krautuvės vidų, tuojaus pas-
tebėjau didelį pirkėjų ir per-
davėjų judėjimą, atrodo, lyg
esi turguje, o ne krautuvėje.
Tiesa, krautuvė yra gana di-
delė, bene didžiausia V. Anas-
tazijoje, todėl ir pirkėjų čia
niekada netrūksta, nes pre-
kių pasirinkimas yra kuo di-
žiausias. Kiek toliau, už bu-
feto, pro praviras duris, me-
tu žvilgsnį į kitą mažesnę pa-
talpą, kurios lentynose nuo

tojams
Ilgai nelaukdamas pradėdau
kamantinėti šeimininką, pra-
šydamas sutikti «Mūsų Lietu-
vos» skaitytojams šiek tiek
biografinių žinių apie savo
asmenį. Malonus prekybinin-
kas iš pradžių lyg ir nenoro-
mis, bet vis tik sutinka.
— Na, ką gi aš čia daug ga-
liu apie save kalbėti? prade-
da p. Stuoka. — Gmiau 1902
m. Mituvos vnk. Skapiškio

KINAS «ZELINA»

ŠEŠTADIENĮ SEKMADIENĮ IR PIRMADIENĮ
Kovo 8 9 ir 10 dienomis

Vielos Kronika

MUNDO ESTRANHO

MENINAS SEM LAR
PRADŽIA 19,50

Antradienį ir trečiadienį Ketvirtadienį ir penktadienį

Receios

O Misterio da Perola Negra

Vielos Kronika

Não é Nada Disso

O Intrepido

Nuvykę į Santos, Praia José Menino
neužmiršk pasinaudoti šeimyniniu

Pensionu «Sete de Setembro»

Virtuvė pirmos rūšies. Užkandžiai duodami
bet kuriuo metu

Pensiono savininkas LILIAN KOTCHENKO

RUA SANTA CATARINA, 22 - SANTOS JOSÉ MENINO
FONE 4-3570

— Baigdamas dar norėčiau
paklausti, ar daug džiaugsmi-
gu dienų turėjote čia Brazilij-
oje?

— Dienos beveik visos čia
vienodos, bet viena diena tai
tikrai man buvo labai džiau-
gsminga, kai gavau iš savo
brolio, gyvenančio Kanadoje,
laišką, kuriame jis pranešė,
kad po visu paskutiniojo ka-
ro audrų išlikęs gyvas ir lai-
mingai įsikūręs Kanados že-
mėje. Daugiau giminių gyve-
nančių užsienyje neturiu, tai
ši žinia man buvo lyg laiškas
iš dangaus.

— Kokie Tamstos linkėji-
mai «Mūsų Lietuvai»? paklau

siau atsisveikindamas.

— Kad ir toliau ji lankytų
mano namus, o taip pat neuž-
mirštų ir kitų mūsų kolonijos
lietuvių, - palydėdamas mane
pridūrė Karolis Stuoka.

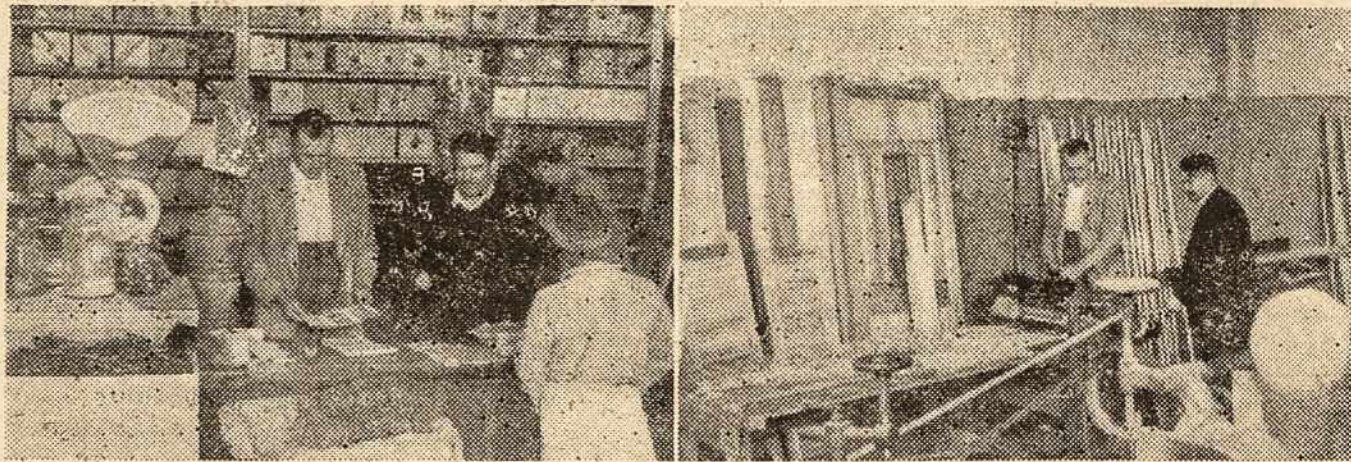
Stenlis

— Bendruomenės choras šį
šeštadienį 8 val. vakaro yra
pakviestas koncertuoti Var-
zea do Ypiranga parapijos
dešimtmečio jubilėjaus šven-
tėje. Iš V. Zelinos išvyks spe-
cialiu autobusu 19,45 val.

— Šį šeštadienį 4 val. šau-
kiamas Liet. Kat. Moterų Drau-
gijos susirinkimas. Narės ir pri-
jaučiančios prašomos atvykti.

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvė, tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

VILA ALPINA

Oficina de Modelos
para fundição e
Marcenaria!

PETRAS SIMONIS

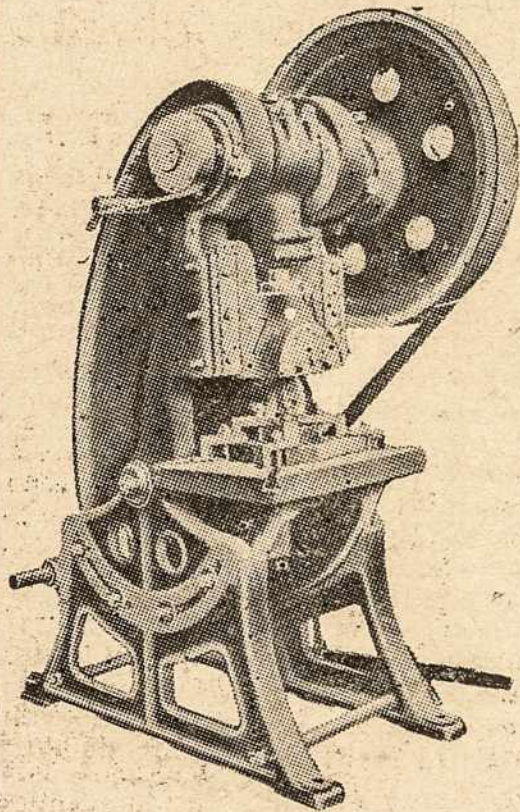
BRAIŽYTOJAS —
MODELISTAS

Įvairiausi modeliai ma-
šinų lydinimui!

BALKONAI, VITRI-
NOS IR KOMERCINIŲ
ĮSTAIGŲ ĮRENGIMAI!

VISI KITI MEDŽIO
DARBAI!

São Paulo, Vila Zelina
Rua Venda Nova, 46
Recados Telef. 3-0710

IRMAOS

ESCRITORIO VILAZELINA

BAUZYS

Registrado no C.R.C. sob o n.º 551

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distratos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de Fiança
Fequerimentos
Balancos
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
Seguros de acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

INDUSTRIA METALURGICA "INDOB" LTDA.

Rua Benjamim Constant, 122 8.º andar salas 801/2 Fone 33-3867 S. Paulo

- Fabricação de Carros tanques para transporte de combustiveis
- Tanques subterraneos para gasolina, oleo, etc.
- Turbinas Hidro-eletricas para diversas capacidades
- Bombas, baldes e carrinhos para oleo e graxa
- Parafusos e ganchos especiais para telhados de cimento amianto
- Ganchos e pinos para isoladores
- Niples de 1/2" a 4" cônicos e paralelos.

